

از تصویرنگاری تا پین پین

نوشتهٔ ریتی تانگ - لواک و پیر کولومبیل

کنند. مشاهدهٔ صور فلکی «کوبی» در آسمان و ردیای پرندگان

از نخستین روزهای کتابت چینی، انواع گوناگونی از

علامت پدیدار شد و به تحول خود ادامه داد و تبدیل به

«کلبه»‌های این نظام کتابت شد. عناصر اساسی موجود در منشأ

این خط همه «تصویری» است. کهن‌ترین شکل‌های شناخته

شده، پیکره‌های انسانی غلافی یا حکاکی شده بر سینهٔ

صخره‌هاست، مانند آثار هنری بر جای مانده در کوه‌های

بین‌شان در مغولستان داخلی.

این تصویرنگارهای ساده به تدریج با گذشت زمان

پیراسته‌تر شدند. از دل این تصویرنگارها «اندیشه‌نگارها»

تحول یافتند که آمیزه‌ای از دو یا سه علامت تصویرنگار

بودند که اعمال، اندیشه‌ها و پدیده‌های نسبتاً پیچیده‌تری را به

نمایش درمی‌آوردند. مثلاً پسنداشت نوره، ترکیبی است از

علامتی که خورشید و ماه را نشان می‌دهد.

چینی‌ها هنوز هم شیوه‌ای از کتابت را به کار می‌برند که منشأ آن به بیش از ۳۰۰۰ سال پیش برمی‌گردد.

سال جامع علوم انسانی

بنا به یک روایت کهن، کتابت کم‌وبیش مرکب است

از علائم جسمی که نمایانگر موجودات یا اشیاء

هستند یا پدیده‌های طبیعی را تداعی می‌کنند.

یکه الفبانهٔ معروف می‌گوید که چگونه فو - شی، که قانون

را به جامعهٔ چین آورد و از مخترعان اسطوره‌ای کتابت چینی

محسوب می‌شود، از اثر پنجهٔ پرندگان روی برف الهام

گرفت.

یک روایت پیچیده‌تر همین الفبانه در متن باقی‌مانده‌ای

از دوران حکومت خاندان تانگ (۶۱۸-۹۰۷) یافت می‌شود

که در آن مؤلف می‌گوید که فو - شی دارای چهار چشم بود،

به طوری که می‌توانست به‌طور هم‌زمان زمین و آسمان را نگاه

ریتی تانگ - لواک

(R. Tang-Loeac)

اعل فرانسه، فویشناس پیشین

موزه انسان‌شناسی پاریس

وی با لئو زلمان در نوشتن کتابی

دربارۀ جنبش مطبعت ژان به نام

Le mouvement qui apaise

(پاریس، ۱۹۹۴) همکاری داشته است.

پیر کولومبیل

(P. Colombel)

متخصص فرانسوی نقاشی

دیون غارها در مرکز ملی

تحقیقات علمی (CNRS)، وابسته

به موزهٔ انسان‌شناسی پاریس است.

بنا بر فلسفه، مخترع اسطوره‌ای
نوشته چینی از ردای جانوران
روی برف انجام گرفت. در صفحه مقابل
ردای لاک پشت‌ها روی شن
دیده می‌شود.
راست: سه خانواده از حروف چینی.

سه‌پایک سیلینگ: علامت ساینگر شکله‌ها این نشانده‌ها که ابتدا طرح‌گونه بودند مرحله به مرحله به صورت علامت تحول یافتند.

در ابتدا	جدیدتر	جدیدتر	زن
♯	𠄎	女	𠄎
∨	𠄎	心	𠄎
♣	𠄎	山	𠄎
♠	𠄎	𠄎	کوه
در ابتدا	جدیدتر	جدیدتر	پالا با روی
∪	𠄎	𠄎	زیر پا پایین
∩	𠄎	𠄎	

فوقی: یک دسته از علامت مبتنی بر ترکیب از دو پایه عنصر از دستهای پیشین. علامت مخصوص برای داشته‌ها ترکیب است از علامت مخصوص «آب» و علامت مخصوص برای «کلبه» و علامت مخصوص برای «چاهیز»؛ فعلی که طی آن علف در مزارع زرد می‌شوند. از علامت مخصوص برای «کلبه» و «آب» تشکیل شده است. همان علامت مخصوص «بازر» و نیز «زنی» در بالای علامت مخصوص قلب قرار گیرد معنای «داده» می‌دهد.

ساده و سبزه‌است شده (تصویرنگارها) با ترکیبی از تصویرنگارهایی که فعل یا مفهومی را تداعی می‌کرد. می‌توان گفت که این کتابت، در بدو پیدایش، مستقل از زبان به وجود آمد و این معادل گفتاری کونی محصول یک فرایند طولانی تحول طبیعی است.

حروف شیوه نوشتاری جدید که از دل این تصویرنگارها تحول یافتند، محدود اما، متشکل از «ریشه‌ها» یا «کلیدها» می‌باشند که مبنایی را برای طبقه‌بندی حروف در فرهنگهای لغوی به وجود آوردند که تا ابداع سیستم «بین بین» در دهه ۱۹۵۰، برای ضبط تلفظ حروف چینی به شیوه الفبای رومی، هنوز مورد استعمال بودند.

پیدایش یک خط نوشتاری چینی این امکان را به وجود آورد تا متنهایی نوشته شود که تاریخ آنها به دوران انتقال قدرت بین خاندانهای شیا (قرنهای بیست و دوم تا هجدهم قبل از میلاد) و شانگ (قرنهای هجدهم تا یازدهم قبل از میلاد) بازمی‌گردد. این زمانی است که سلسله مراتب در جامعه چینی استقرار یافت و قدرت دولت مستحکم شد.

انتخاب طبیعی

کشفیات باستان‌شناسی تا به حال امکان تدوین فهرستی از ۴۰۰۰ علامت را به وجود آورده که روی بیش از ۱۰۰۰۰ قطعه لاک سنگ‌پشت و استخوانهای مسطحی کنده کاری شده است که هم برای مقاصد پیشگویی به کار می‌رفت و هم ثبت وقایع یا تنظیم فهرستها. این علامت باستانی مسیر پیدایش و تحول کتابت چینی را نشان می‌دهد. تا به حال بیش از هزار مورد از این علامت شناسایی شده است. اینها به یک معنی و طرحهای تدریجی هستند که پرهیپساز می‌شود و تحت قاعده معینی درآمده‌اند: هر کلمه و معنای بیانی آن با یک علامت مطابقت دارد.

در دوران شانگ، این نوع کتابت - که محصول دورانی طولانی بود که طی آن علامت تغییر یافته بودند - هنوز به کار می‌رفت؛ اما در واقع همه علامتی که به این طریق به وجود آمده بودند، حفظ نشدند. بعضی از آنها که به سختی قابل انتقال بودند، یا اهمیت کسی داشتند یا در حافظه نگه‌داشته‌شان مشکل بود، به ناگزیر از میان رفتند. برعکس، بقیه که مفاهیم خاصی را به نحوی بهتر تداعی می‌کردند و بیشتر قابل فهم بودند، نخستین عناصر خطی شدند که توسط مردمی دارای زمینه فرهنگی مشترک، به کار می‌رفت.

بنابراین کتابت چینی در اصل مرکب است از شکلهایی

این نشانه‌های سیگنالی از روی استخوان از جمله نخستین آثار نوشتاری چینی هستند که تاکنون شناخته شده‌اند. متعلق به قرنهای ۱۶ تا ۱۱ قبل از میلاد.

